

Poslušajte Radio 1

Varstvo posesti

10.05.2009

Posest je po Stvarnopravnem zakoniku (SPZ) opredeljena kot neposredna dejanska oblast nad stvarjo - neposredna posest.

Nataša Goričan, univ. dipl. prav., Dodoma, d. o. o.

Posest nad stvarjo ima tudi tisti, ki izvršuje dejansko oblast nad stvarjo prek koga drugega, ki ima neposredno posest iz kakršnegakoli pravnega naslova - tako imenovana posredna posest. Posest kot taka v stvarnem pravu torej predstavlja posebnost, saj je dejanska oblast nad stvarjo v nasprotju s pravico, ki pomeni pravno oblast do stvari. Posest ni pravica, temveč dejstvo, okoliščina.

Posestnik je pogosto tudi lastnik stvari, vendar to ni nujno. Posestnik je namreč tudi najemnik, človek, ki si je stvar izposodil, ali tat, ki je stvar ukradel. Tretja oseba v posestniku vidi pravnega upravičenca do stvari, saj posest kaže na to, da ima ta človek določena stvarnopravna upravičenja do stvari. Posestnik je v takem odnosu do stvari, da jo lahko rabi, jo uživa in z njo razpolaga. Od položaja posestnika razlikujemo položaj detentorja, ki izvršuje dejansko oblast nad stvarjo za nekoga drugega in se je dolžan ravnati po njegovih navodilih.

Naše pravo pozna dve obliki varstva posesti, in sicer sodno varstvo posesti ter samopomoč.

Sodno varstvo posesti se daje glede na zadnje stanje posesti in nastalo motenje, pri tem pa se ne upošteva pravice do posesti in dobrovernosti posestnika. Tako ima tudi posestnik, ki je posest pridobil s silo, na skrivaj ali z zlorabo zaupanja, pravico do varstva, razen nasproti tistemu, od katerega je na tak način prišel do posesti, če je ta izvrševal dovoljeno samopomoč. Posestnega varstva ni, če motenje ali odvzem posesti temeljita na zakonu.

Pri sodnem varstvu posesti sodišče torej ne ugotavlja in se ne ukvarja z vprašanjem, ali je posestnik imel pravico imeti stvar v posesti. Pravni red v tem primeru pod določenimi pogoji daje prednost dejanskemu stanju in se ne vpraša, ali je tako stanje tudi pravno pravilno, utemeljeno. Razlog za takšno ureditev najdemo v preprečevanju samovoljnega in nasilnega ravnanja posameznikov.

Sodno varstvo pred motenjem oziroma odvzemom posesti je mogoče zahtevati v 30 dneh od dneva, ko je motenje nastalo. Sodišče z odločbo odredi prepoved nadaljnjega motenja posesti oziroma odredi vrnitev odvzete posesti ter druge ukrepe, potrebne za varstvo pred nadaljnjim motenjem.

SPZ opredeljuje tudi varstvo sosesesti, to je varstvo med več posestniki iste stvari. V razmerju med več posestniki iste stvari se šteje za moteče vsako ravnanje, ki samovoljno spreminja ali ovira dotedanji način izvrševanja posesti.

Poleg neposrednega posestnika je tudi posredni posestnik upravičen do posestnega varstva pred tretjim, ki moti ali odvzame posest neposrednemu posestniku proti njegovi volji. Če pride do motenja posesti po volji neposrednega posestnika, posredni posestnik nima posestnega varstva. Neposredni posestnik ima posestno varstvo tudi zoper posrednega posestnika.

Samopomoč je po našem pravu dopustna zelo omejeno. Posestnik ima pravico do samopomoči proti tistemu, ki neupravičeno moti njegovo posest ali mu jo odvzame, ob pogoju, da je nevarnost neposredna, da je samopomoč takojšnja in nujna ter da način samopomoči ustreza okoliščinam, v katerih obstaja nevarnost. Samopomoč lahko po izrecni določbi drugega odstavka 26. člena SPZ za posestnika izvršuje tudi detentor.

"Posestnik je pogosto tudi lastnik stvari, vendar to ni nujno. Posestnik je namreč tudi najemnik, človek, ki si je stvar izposodil, ali tat, ki je stvar ukradel."

Avtor: Nataša Goričan

-

Posreduje:

URL: <http://www.dobrojutro.net/novice/zanimivosti/130359>

Komentarji

Za komentiranje morate biti [prijavljeni](#).

Slovenska tiskovna agencija d.o.o.
<http://www.sta.si>